

Handläggare
Inger Nilsson

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-508 23 305

Reviderade riktlinjer för familjhemsvård av barn och ungdomar

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som remissyttrande till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har utarbetat ett förslag till reviderade riktlinjer för stadens familjhemsvård av barn och unga. Förutom förtydliganden innehåller förslaget ändringar utifrån nationella utredningar och lagändringar som gjorts under de senaste åren.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget, men menar att de krav som ställs i den nya lagstiftningen är svåra att genomföra utan att socialtjänsten får resurser till att öka kvaliteten i familjhemsvården.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg. Information till de fackliga organisationerna lämnas den 24 maj och till rådet för funktionshinderfrågor den 10 juni 2013.

Bakgrund

Socialförvaltningen har utarbetat ett förslag till reviderade riktlinjer för stadens familjehemsvård av barn och unga. Förutom förtydliganden innehåller förslaget ändringar utifrån nationella utredningar och lagändringar som gjorts sedan 2004 då de nu gällande riktlinjerna antogs. Vissa av ändringarna berör också barn och ungdomar som är placerade på hem för vård och boende (HVB).

De viktigaste ändringarna

Placerade barn får en egen företrädare i form av en namngiven socialsekreterare med uppdrag att ha enskilda samtal med barnet och att företräda barnets intressen. Tillsynen av familjehemmen förstärks genom en bestämmelse om att barnen bör besökas minst fyra gånger per år och oanmälda besök ska kunna göras.

Vikten av stabilitet och långsiktighet för barnet betonas genom att den utredning som ligger till grund för placering i familjehem på ett tydligare sätt ska ta ställning till om placeringen av barnet ska vara långsiktig.

Förtydligande görs av stadsdelsförvaltningarnas ansvar för att erbjuda insatser till vårdnadshavare för att förändra bristande föräldraförmåga eller att upprätthålla förmågan att fungera som förälder på avstånd. Förtydligande görs också av socialtjänstens ansvar för att betala vårdnadshavarens kostnader för resor och annat i samband med umgänge med barnet.

Fokuset på barns rätt till utbildning förstärks genom att skolhuvudmannens skyldigheter förtydligas och riktlinjerna kompletteras med en skrivning om de placerade barnens rätt till hälso- och sjukvård.

Om vården avbryts i förtid ska socialtjänsten kunna följa upp barnets situation även utan samtycke från vårdnadshavarna. När vården fullföljs har socialtjänsten skyldighet att erbjuda lämplig form av eftervård.

Förslaget förtydligar att även jourhem ska vara utredda före placering och att alla familjehem ska ha genomgått grundutbildning för att blir godkända som familjehem för stadigvarande vård.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är generellt positiv till de föreslagna förändringarna i riktlinjerna, men konstaterar att de krav som ställs i den nya lagstiftningen är svåra att genomföra utan att socialtjänsten får resurser till att öka kvaliteten i familjehemsvården.

I övrigt har förvaltningen följande synpunkter på följande avsnitt i förslaget:

Krav på utbildning av familjehemmen

I förslaget står att alla familjehem ska ha genomgått utbildning för familjehem innan de blir godkända och kan få arvode. Förvaltningen menar givetvis att tanken med detta är helt riktig, men i vissa fall kan det vara svårt att uppfylla. Det kan till exempel röra sig om att en omplacering inte kan göras från jourhem till familjehem därför att familjehemmet inte är klart med sin utbildning och godkänt. För barnet innebär det att jourhemsplaceringen förlängs, vilket är olyckligt, och för förvaltningen en väsentligt ökad kostnad, eftersom jourhemsplaceringar kostar betydligt mer än placeringar i familjehem.

Det kan också röra sig om fall där något händer i ett jourhem som gör att barnet inte kan vara kvar där utan måste flytta. Om socialtjänsten då hittar eller håller på att utreda en lämplig familj kan barnet inte flyttas direkt dit utan måste omplaceras till ytterligare ett jourhem, vilket innebär en stor påfrestning för barnet och, även i detta fall, höga kostnader för förvaltningen.

Eftervårdsansvar

Under avsnittet om upphörande av vård sägs att ungdomar som avslutar vård i familjehem har en uttalad rätt till stöd och att vistelsekommunen har en skyldighet att bevilja den enskilde vård och hjälp. I riktlinjerna påpekas att placeringskommunen har behörighet att ge fortsatta insatser och att den inte bara får hänvisa till vistelsekommunen.

Förvaltningen anser att det behövs ett klarläggande av hur långt fram i tiden som eftervårdsansvaret sträcker sig och vad som innefattas i placeringskommunens ansvar under denna tid.

Omkostnadsersättning vid vårdnadsöverflyttningar

I förslaget sägs att placeringskommunen kan fortsätta att ge en skälig ersättning till de familjehemsföräldrar som övertagit vårdnaden om barnet. Skälig ersättning motsvarar det tidigare arvodet till familjen samt ersättning för omkostnader. Vid beräkning av omkostnadsdelen ska hänsyn tas till inte bara till barnbidrag och underhållsstöd, utan även till barnpension och barnets egna medel, vilket innebär att ersättningen reduceras jämfört med tidigare.

Förvaltningen undrar varför barnpension och barnets egna medel ska räknas bort från omkostnadsersättningen efter en vårdnadsöverflyttning men inte före den. Enligt förvaltningens uppfattning kan en minskad ersättning göra att familjehemmen blir mindre benägna att bli vårdnadshavare för de barn som de har placerade hos sig.

Bilagor

1. Remisshandling finns att läsa på www.insyn.stockholm.se under Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds sammanträde 13 juni 2013.